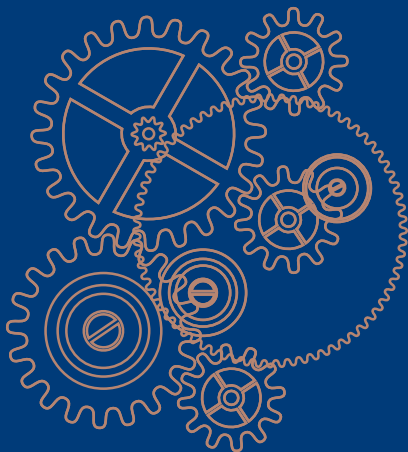


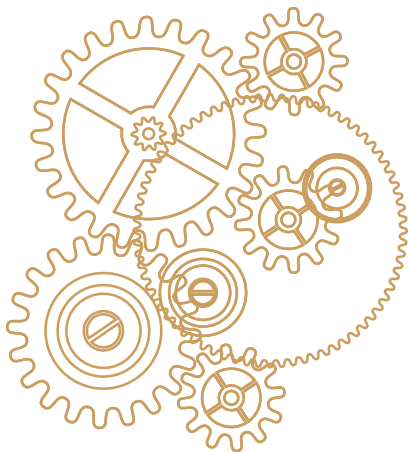
Europarådet



P A S S

till dina rättigheter

Europarådet



P A S S

till dina rättigheter

Välkommen med på en resa

Livet är en fantastisk resa. Vi har många reskamrater på färden, och vi vill alla få en så säker, spännande och fin resa som möjligt. För att resan ska bli lyckad måste vi respektera varandras rättigheter. Det gäller alla – både barn och vuxna.



Du som är under 18 har särskilda rättigheter. En lista på de rättigheterna finns i FN:s barnkonvention från 1989, och där kan du också läsa vad staten måste göra för att se till att du får de här rättigheterna.



Säkert har du fått höra att det finns saker som du inte har rätt att göra eller säga. Du får inte förstöra eller ta andras saker, och du får inte skada eller sår andra människor. Men visste du att du också har rättigheter?

Det här passet tar dig med på en resa genom några av dina rättigheter. Resan har sex stationer på vägen till ditt slutmål. Vid varje station får du lära dig mer om vilka rättigheter du har, och du får en liten uppgift att utföra. När du har gjort uppgiften får du hämta ut ett visum för rättigheterna som du just har fått lära dig. Det innebär att du kan försvara dig bättre om någon inte respekterar dina rättigheter och att du också kan hjälpa andra barn att försvara sina rättigheter.



Första stationen –
*Rätten till liv,
skydd och utveckling*

Rätten till liv, skydd och utveckling

- Du har rätt till att man tar hänsyn till vad som är bäst för dig när man bestämmer saker om dig, och ingen får behandla dig sämre på grund av varifrån du kommer eller vad du tycker, vad du tror på eller om du är pojke eller flicka.
- Du har rätt till liv och att utvecklas sunt, både till kropp och själ och i dina kontakter med andra.
- Du har rätt att få mat och kläder, att ha någonstans att bo, och att få vård när du är sjuk.



- Du har rätt till att slippa utnyttjas eller utsättas för övergrepp och fysiskt och psykiskt våld, och det gäller också inom familjen och institutioner som tar hand om barn.
- Du har rätt till god utbildning, som tar tillvara din personlighet och din begåvning. Utbildningen ska lära dig respekt för andra människors rättigheter och friheter, och den ska förbereda dig för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle med förståelse, fred, tolerans, jämlikhet och vänskap mellan alla folk.
- Du har rätt till allsidig och rak information.
- Om du har ett funktionshinder har du rätt att leva ett värdigt liv så att du kan vara med i samhället, utveckla din personlighet och fungera så självständigt du kan.
- Du har rätt till vila, fritid, lek och konstnärliga aktiviteter i en miljö som passar din ålder och där man respekterar dina rättigheter.

Skaffa visum:

Prata med din lärare och erbjud dig att förklara de här rättigheterna för dina klasskamrater. Du kan kanske också göra en affisch och be att få sätta upp den i skolan.



Andra stationen –
*Rätten till identitet,
privatliv och familj*

Rätten till identitet, privatliv och familj

- Du har rätt att behålla din identitet, ditt namn och ditt medborgarskap. Om du tillhör en annan folkgrupp än de flesta i landet får ingen hindra dig från att ägna dig åt din kultur, utöva din religion eller tala din grupps språk.



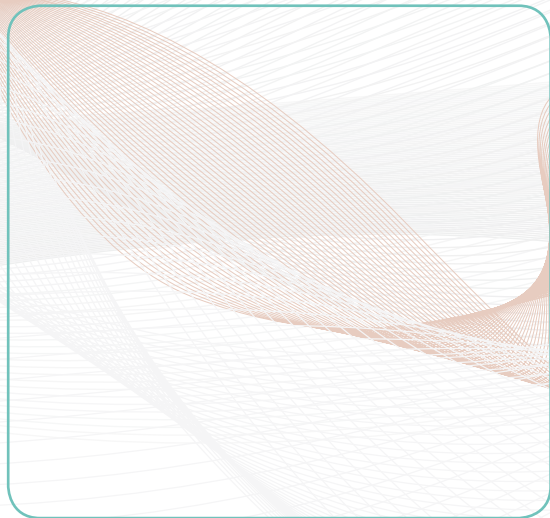
- Du har rätt till eget privatliv. Ingen får lägga sig i ditt privatliv eller familjeliv utan stöd i lagen. Ditt hem, dina privata brev och din heder är skyddade i lagen.

- Dina föräldrar ansvarar tillsammans för din uppfostran och utveckling. De har rättigheten och skyldigheten att hjälpa dig att få vad du har rätt till och se till att du gör det du är skyldig att göra.
- Du har rätt att veta vilka dina föräldrar är och att tas om hand av dem, utom om det skulle vara till skada för dig.
- Du har rätt att veta var dina föräldrar bor och att åka till ett annat land för att bo med dem. Dina föräldrar har samma rätt när det gäller dig.
- Om dina föräldrar separerar ska man höra vad du tycker innan man bestämmer om hur det ska ordnas för dig. Du har rätt att träffa båda dina föräldrar regelbundet, även om du inte bor med dem, eller bara med en av dem, utom om det skulle vara till skada för dig.
- Adoption får tillåtas bara om det är för ditt bästa.

Skaffa visum:

Vem är du?

Sätt in en bild av dig här



Förnamn:

Efternamn:

Nationalitet/er:

Pappas namn:

Mammas namn:

Adress:

.....

Något som jag är stolt över:

.....

.....

.....

Skaffa visum:

Vem ska du bli när du blir stor?

Tänk dig hur du ser ut år 2040
och rita av dig här:

Språk:

Utbildning:

Yrke:

Intressen:

Gift?

Barn?

Länder som jag har rest till:

.....

.....

.....

.....



Tredje stationen –
Dina friheter

Dina friheter

- Du har rätt att uttrycka dina åsikter om vad som helst som gäller dig, så snart du är mogen för det. Dina åsikter måste tas på allvar.



- Du har rätt att säga vad du tycker och att söka, ta emot och sprida information.

- Du har rätt att tro på vad du vill.
- Du har rätt att vara med i föreningar och att delta i möten.

De här friheterna gäller bara om du respekterar andra människors rättigheter och friheter och inte gör något som kan skada samhället eller dig själv.

Skaffa visum:

Gör en lista på situationer hemma, i skolan eller i samhället där du vill att man ska lyssna på dina åsikter.

1. Hemma

-
-
-
-

2. I skolan

-
-
-
-

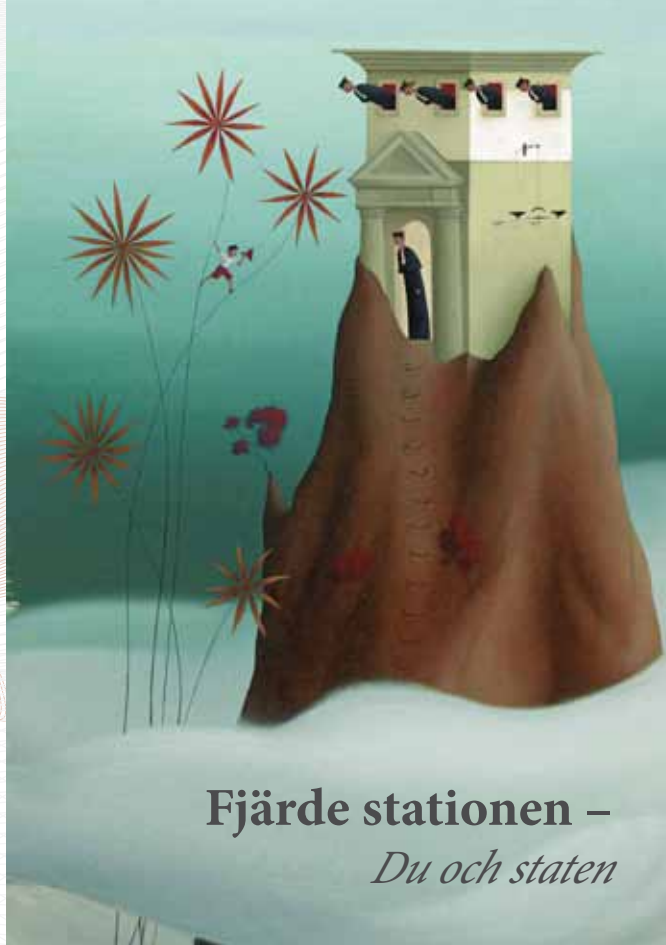
3. I samhället

-
-
-
-

Skaffa visum:

Internet är ett fantastiskt hjälpmedel för att lära sig saker och sprida sina åsikter. Men det finns också faror på nätet. Om du spelar online-spelet *Through the Wild Web Woods* kan du lära dig att skydda dig på internet. Spelet finns på flera språk.

www.wildwebwoods.org



Fjärde stationen –
Du och staten

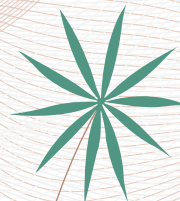


Du och staten

- Staten måste se till att du kan få dina rättigheter och friheter.
- Staten måste skydda dig och se till att du har det bra. Den måste hjälpa dina föräldrar genom att ordna så att det finns inrättningar och tjänster som garanterar att allt är till ditt bästa.
- Om du inte kan bo med din familj måste staten skydda och hjälpa dig. Man måste hitta en lösning som tar hänsyn till ditt tidigare liv och din kultur, och om du inte har det bra ska man efter en tid kunna pröva en annan lösning.
- Om du har blivit utsatt för våld måste staten hjälpa dig och stödja dig att komma tillbaka till ett normalt liv.



- Du har rätt till rättvisa. Staten måste se till att myndigheter och domstolar anpassas till dina särskilda rättigheter och behov.
- Du får inte utsättas för tortyr eller grym eller förnedrande bestraffning.
- Du får inte dömas till dödsstraff eller livstids fängelse.



- Du får inte hållas häktad annat än som sista utväg, och då under så kort tid som möjligt, och man måste ta hänsyn till dina behov och din ålder. Du får inte hållas häktad tillsammans med vuxna, och du har rätt att hålla kontakt med din familj, utom om det skulle vara till skada för dig.



- Under krig måste staten skydda och ta hand dig. Om du är under 15 år kan du inte tas ut i strid.

Internationella konventioner är regler som stater har kommit överens om. Sådana regler måste staterna lyda, men enskilda stater får gärna också införa särskilda bestämmelser som är ännu bättre för barn. Om lagen i ditt land är bättre för dig än en viss konvention, är det lagen i landet som gäller.

Skaffa visum:

Tänk dig det perfekta landet för barn, och beskriv det.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Skriv ner några saker som ditt land skulle kunna göra för att hjälpa:

- barn med funktionshinder

.....

.....

- barn som har varit tvungna att fly från sitt land

.....

.....

- barn som har blivit misshandlade

.....

.....



Femte stationen –
*Internationella organisationer
och du*

Internationella organisationer och du

Det finns många internationella organisationer som stater är medlemmar i. Vissa av dem, t.ex. FN och Europarådet, är till för att trygga de mänskliga rättigheterna, förhindra konflikter och få våra samhällen att bli mer rättvisa, välmående och demokratiska. Nästan alla internationella konventioner har skrivits av sådana organisationer, och dessa organisationer arbetar för att se till att staterna respekterar de rättigheter som konventionerna handlar om.

Det finns en barnrättskommitté som övervakar hur FN:s barnkonvention följs. För att bedöma hur väl en stat uppfyller kraven granskar barnrättskommittén information som landet självt lämnar, och dessutom tar man reda på vad oberoende institutioner för mänskliga rättigheter (t.ex. barnkommissionärer och barnombudsmän) och ideella föreningar (t.ex. välgörenhetsorganisationer) tycker, och lyssnar på vad barn och ungdomar har att berätta.

När barnrättskommittén har tagit in all den här informationen skriver den ett dokument som heter "avslutande observationer" om landet som den har granskat. Där kan man läsa kommitténs bedömning av hur landet har klarat av att genomdriva barnkonventionen, och se vilka områden som landet inte har

lyckats så bra på, och kommittén ger också rekommendationer för hur barns rättigheter kan förbättras i det landet.



Barn kan också lägga fram fall inför Europadomstolen. Nyligen har domstolen t.ex. fällt ett land för att barn inte var skyddade mot kroppsstraff i fängelse, skolan och hemmet. Ett annat land fälldes för att inte ha tagit hand om en flicka som reste ensam.



Det finns också internationella organisationer som inte har bildats av regeringar, utan av välgörenhetsorganisationer. De spelar en mycket viktig roll för att få regeringarna att bli bättre på att skydda barns rättigheter.

Skaffa visum:

Använd internet och sök efter:

1. de avslutande observationerna som barnrättskommittén har skrivit om ditt land:

www2.ohchr.org/english/bodies/crc/

2. vad Europarådet utråder för barns rättigheter:

www.coe.int/children

3. många intressanta video- och ljudfiler om barns rättigheter på Unicefs webbsida MAGIC: www.unicef.org/magic

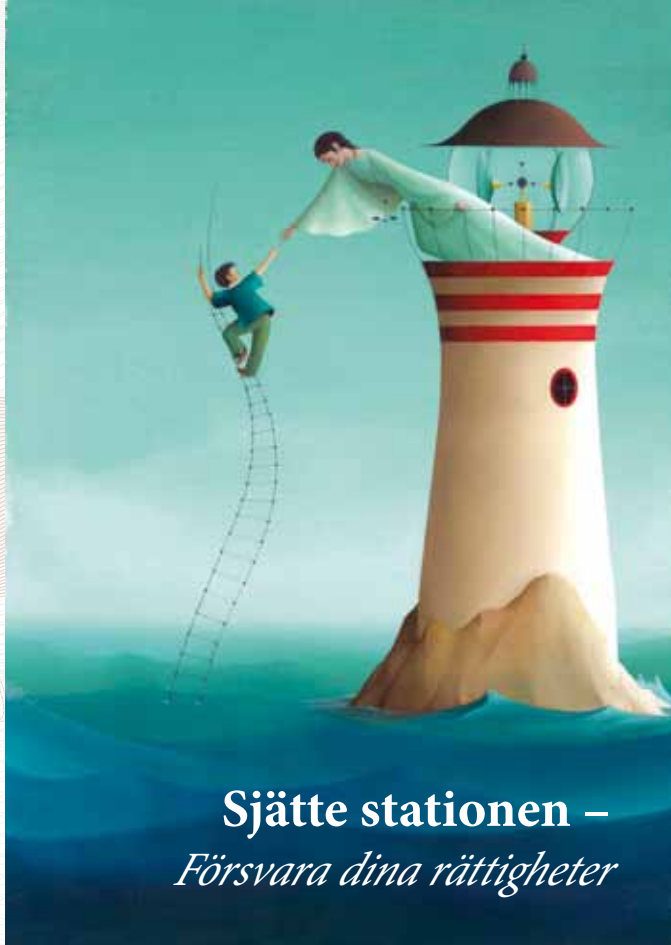
4. webbsidan CRIN (Child Rights Information Network), där du kan hitta massor av information från regeringar, välgörenhetsorganisationer och alla slags internationella organisationer: www.crin.org

5. Barnkonventionen, barnens rättigheter i Sverige, Regeringens barnpolitik, barnets rättigheter i andra länder på lätt svenska:

www.manskligarattigheter.gov.se/extra/pod/index.cgi?module_instance=3&action=pod_show&id=34

6. Barnombudsmannens sidor för barn och unga:

www.barnombudsmannen.se/for-barn-och-unga/



Sjätte stationen –
Försvara dina rättigheter

Vad händer om någon inte respekterar rättigheterna?

Ibland kan man behöva begränsa vissa rättigheter, till exempel för att man vill skydda dig från allvarliga risker eller om du är omogen eller för ung. Vissa rättigheter, bland annat rättigheten till liv, utbildning, hälsa och skydd mot våld och utnyttjande, får aldrig begränsas, inte ens av föräldrar eller lärare. Om du tycker att någon har kränkt dina rättigheter kan du:

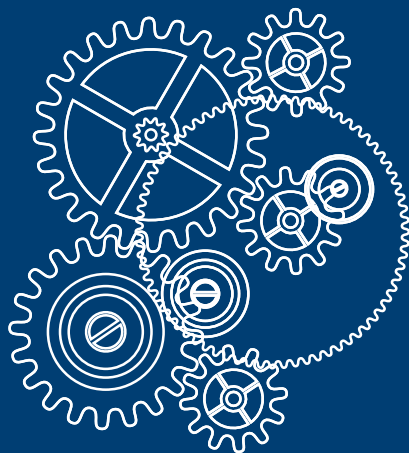
- tala med personer som du litar på, till exempel dina föräldrar, lärare, läkare, vänner, socialarbetare eller andra personer som har hand om dig,
- ringa ett särskilt telefonnummer för barn som utsatts för våld och tala med någon som kan ge dig råd,
- gå till polisen, göra en anmälan och söka statens skydd, eller
- kontakta barnombudsmannen eller en organisation som försvarar barns rättigheter.
- I vissa fall kan du till och med klaga till Europadomstolen.



Skaffa visum:

Skriv namn och telefonnummer till personer och organisationer som du kan vända dig till om du behöver hjälp.

Europarådet



Grattis!

Grattis!

Nu har du alla visum du behöver för att kunna försvara dina rättigheter.

Vi hoppas du tyckte det var roligt att resa genom dina rättigheter. Det är viktigt att du låter andra få veta vad du har lärt dig, både vuxna kring dig och andra barn. Du har säkert en massa idéer om hur man skulle kunna förbättra livet för många barn, och vi hoppas att du vill göra allt du kan för att dina idéer ska förverkligas!



Vårt team önskar dig lycka till med dina äventyr i framtiden.

Vill du dela med dig av dina tankar till Europarådet?

Du kan:

- skicka ett e-postmeddelande till children@coe.int
- skicka ett brev eller en teckning till adressen:
“Building a Europe for and with children”
Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex France

Glöm inte att skriva ditt namn, ditt land och din ålder! Vi kommer att publicera några brev och teckningar på vår webbsida.



Ett fotogalleri med mina vänner och min familj



COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

www.coe.int